

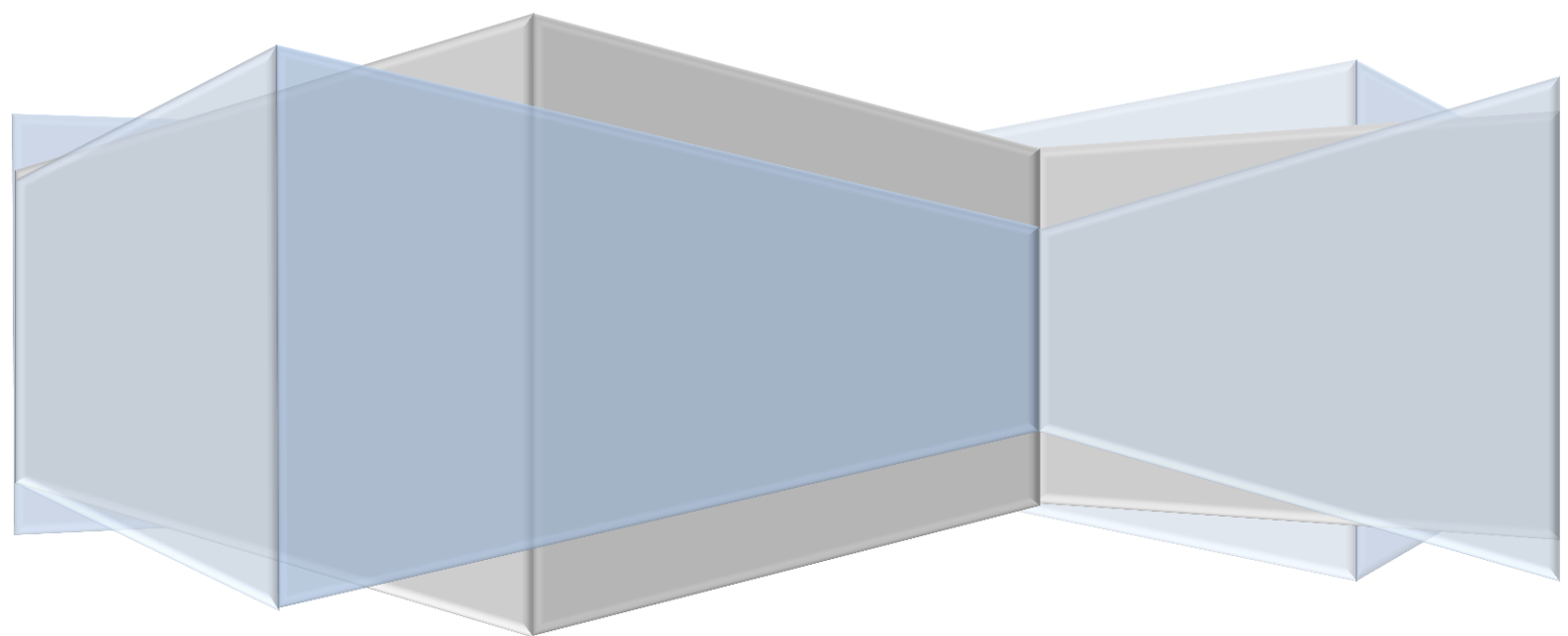

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

RAPORT DE ACTIVITATE: IMPLEMENTAREA FONDURILOR EUROPENE

ÎN PERIOADA

IANUARIE 2017 – OCTOMBRIE 2019

Raport de activitate
Implementarea fondurilor europene
ianuarie 2017 - octombrie 2019

Cuprins:

I.	Stadiul implementării Programelor Operaționale 2014 - 2020	Pg. 2
	I.1 desemnarea autorităților implicate în sistemul de management și control al Programelor 2014 - 2020	
	I.2 Stadiul absorbției FESI - octombrie 2019	Pg. 3
	I.3 Progres implementare Programe Operaționale - octombrie 2019	Pg. 3
	I.4 TOP 5 - cele mai importante proiecte	Pg. 6
	I.5 Calendarul apelurilor	Pg. 9
	I.6 Contracte / Decizii de finanțare semnate cu beneficiarii	Pg. 14
	I.7 Plăți către beneficiari	Pg. 14
	I.8 Rata de absorbție a contribuției UE	Pg. 14
II.	II.1. Măsurile întreprinse în vederea accelerării absorbției / simplificării procesului de implementare	Pg. 15
	II.2. Planul de acțiuni inițiat, cu sprijinul CE	Pg. 18
III.	Pregătirea perioadei de programare 2021 - 2027	Pg. 29
	III.1. Negocierile privind Politica de Coeziune după 2020	
	III.2. Propuneri privind arhitectura viitoarelor programe operaționale	Pg. 31
	III.3. Progresele înregistrate în negocierea pachetului legislativ aferent Politicii de Coeziune 2021 - 2027	Pg. 32
	III.4. Propuneri privind viitoarele Regulamente: Susținerea finanțării infrastructurii sociale prin investiții din Fondul Social European+	Pg. 33
IV.	Anexa 1 Notă privind absorbția estimată în lunile noiembrie și decembrie 2019 Anexa 1.1 Estimare stadiul absorbției PO 2014-2020_31_10_2019	Pg. 35

I. Stadiul implementării Programelor Operaționale 2014 - 2020

I.1 Desemnarea autorităților implicate în sistemul de management și control al Programelor 2014 - 2020

Conform prevederilor UE, statul membru nu are dreptul să declare cheltuieli către Comisia Europeană, în scopul rambursării, anterior desemnării autorităților implicate în sistemul de management și control. Acesta este un proces complex, prin care Autoritatea de Audit confirmă faptul că structurile responsabile de gestionarea programelor, prin prisma organizării și procedurilor, răspund cerințelor impuse pentru asigurarea unui management financiar riguros al fondurilor

Importanța obținerii desemnării autorităților implicate în sistemele de management și control ale programelor operaționale 2014-2020 a fost pe deplin conștientizată și asumată de către Ministerul Fondurilor Europene (MDRAPFE în anul 2017), iar eforturile susținute pentru îndeplinirea condițiilor de desemnare s-au concretizat în definitivarea și transmiterea către Autoritatea de Audit a pachetelor de acreditare a tuturor programelor 2014-2020 până la finalul lunii aprilie 2017.

Urmare eforturilor susținute la nivelul ministerului, atât din punctul de vedere al dezvoltării sistemului informatic utilizat, cât și cu privire la implementarea recomandărilor formulate de auditori pe parcursul misiunilor de verificare a conformității sistemelor de management și control cu cerințele de desemnare, au fost acreditate autoritățile de gestiune și control pentru programele operaționale finanțate în perioada de programare 2014-2020.

Datele desemnării sistemelor de management și control ale Programelor 2014-2020:

2016	<i>PO</i>	<i>Data desemnării</i>
	România – Serbia	15 Iulie
	România – Bulgaria	05 Decembrie
	Ajutor pentru persoane defavorizate	09 Decembrie

<i>PO</i>	2017 <i>Data desemnării</i>	<i>PO</i>	2017 <i>Data desemnării</i>
Inițiativa pentru IMM	24 Iulie	Regional	07 August
Asistență Tehnică	27 Iulie	Competitivitate	07 August
Capacitate Administrativă	27 Iulie	Capital Uman	11 August
România–Ungaria	28 Iulie	România-Moldova	06 Octombrie
Pescuit și Afaceri Maritime	07 August	România-Ucraina	06 Octombrie
Infrastructură Mare	07 August	Bazinul Mării Negre	13 Octombrie

I.2 Stadiul absorbției FESI - octombrie 2019

Pentru perioada 2014-2020, România are la dispoziție peste 43 miliarde euro, conform Cadrului Financiar Multianual 2014-2020, din care:

- alocarea pentru Fondurile Europene Structurale și de Investiții (FESI) este de aprox. 31 miliarde euro (FESI: PO Infrastructura Mare, PO Competitivitate, PO Regional, PO Capacitate Administrativă, PO Asistență Tehnică, PO Capital Uman, PN Dezvoltare Rurală, PO Pescuit și Afaceri Maritime)
- alocarea UE strict pentru Politica de Coeziune, finanțată în cadrul FESI, este de aprox. 23 miliarde euro.

În prezent, **sumele totale primite de la Comisia Europeană**, reprezentând **prefinanțări și rambursări**, aferente **programelor finanțate din FESI** se situează la aprox. **9,92 miliarde euro**, ceea ce înseamnă aprox. **32%** din alocarea UE aferentă acestor programe.

În plus, s-au rambursat de către CE aprox. **6,9 miliarde euro** pentru plăți directe în agricultură.

La nivelul Uniunii Europene, rata medie a sumelor FESI primite de la Comisia Europeană se situează la aprox. 35%.

De asemenea, potrivit statisticilor CE, **raportat la valorile absolute aferente fondurilor UE primite, România se situează pe locul 7 din cele 28 state membre**, cu aprox. 9,9 miliarde euro - total sume primite (prefinanțări și rambursări).

I.3 Progres implementare Programe Operaționale - status la 31 octombrie 2019 (conform raportării AM-urilor transmise în săptămâna 28.10 - 01.11 pentru ședința de colegiu săptămânală)

PROGRAMUL OPERAȚIONAL INFRASTRUCTURĂ MARE - POIM

INDICATOR	Valoare la 31 octombrie 2019
Alocare UE program	9.218.524.484 euro
Număr contracte finanțare	280 contracte
Valoarea UE a contractelor de finanțare semnate	9.241.741.553 euro
Număr proiecte în evaluare	29 proiecte
Număr proiecte în contractare	17 proiecte
Valoare proiecte în contractare	483.654.090,46 euro
Plăți către beneficiari	2.551.644.641 euro
Sume rambursate de Comisia Europeana	1.782.919.974 euro

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN - POCU

INDICATOR	Valoare la 31 octombrie 2019
Alocare UE program	4.371.963.027 euro
Număr contracte finanțare	1273 contracte
Valoarea UE a contractelor de finanțare semnate	3.358.875.221 euro
Număr proiecte în evaluare	373 proiecte
Număr proiecte în contractare	51 proiecte
Valoare proiecte în contractare	67.278.538 euro
Plăți către beneficiari	1.198.825.777 euro
Sume rambursate de Comisia Europeana	778.755.767 euro

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMPETITIVITATE - POC

INDICATOR	Valoare la 31 octombrie 2019
Alocare UE program	1.329.787.234 euro
Număr contracte finanțare semnate*	398 contracte
Valoarea UE a contractelor de finanțare semnate*	1.027.291.249,49 euro
Număr proiecte în evaluare	499 proiecte
Număr proiecte în contractare	4 proiecte
Valoare proiecte în contractare	23.644.996,26 euro
Plăți către beneficiari	399.824.902,21 euro
Sume rambursate de Comisia Europeana	240.478.011 euro

**Inclusiv contracte reziliate*

PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ - POAT

INDICATOR	Valoare la 31 octombrie 2019
Alocare UE program	252.765.958 euro
Număr contracte finanțare*	108 contracte
Valoarea UE a contractelor de finanțare semnate*	280.389.826,84 euro
Număr proiecte în evaluare	6 proiecte
Număr proiecte în contractare	0
Valoare proiecte în contractare	0
Plăți către beneficiari	131.884.409 euro
Sume rambursate de Comisia Europeana	109.206.326 euro

**Inclusiv contracte reziliate. Din totalul celor 108 proiecte pentru care au fost semnate contracte/decizii de finanțare, 1 proiect a fost reziliat în februarie 2019, în valoare UE de 230.081,08 euro (curs înforeuro aferent lunii oct. 2019, 4,7515 lei/euro).*

PROGRAMUL OPERAȚIONAL AJUTORAREA PERSOANELOR DEZAVANTAJATE - POAD

INDICATOR	Valoare la 31 octombrie 2019
Alocare UE program	441.013.044 euro
Număr contracte finanțare semnate	11 contracte
Valoarea UE a contractelor de finanțare semnate	392.699.904 euro
Număr proiecte în evaluare	-
Număr proiecte în contractare	0
Valoare proiecte în contractare	0
Plăți către beneficiari	138.361.766 euro
Sume rambursate de Comisia Europeana	69.261.821 euro

La data de 31.10.2019, în ceea ce privește 4 PO gestionate direct de MFE nu există niciun risc de dezangajare pentru anul în curs (2019), având solicitate la rambursare/ fiecare PO sume mai mari decât țintele stabilite cu CE.

- **POAT și-a atins în avans țintele** stabilite cu CE privind sumele pe care trebuie să le solicite la rambursare, **încă din 2017**, având, în prezent acoperit riscul inclusiv pentru 2020, după cum urmează: pentru anul 2017, acesta a fost acoperit în luna iulie 2017; pentru anul 2018, a fost acoperit în luna decembrie 2017; pentru anul 2019, a fost acoperit în luna septembrie 2018; pentru anul 2020, a fost deja acoperit în luna iunie 2019

- **POCU a transmis în data de 31.10.2019 o declarație în valoare de 100 milioane euro către ACP. Prin transmiterea acestei declarații, AM POCU și-a atins în avans ținta stabilită cu Comisia Europeană privind sumele pe care trebuie să le ceară spre rambursare până la sfârșitul acestui an;**

- **POIM are "în casă" suma de 91.581.065 euro, din care fonduri UE : 77.713.199 euro (FEDR=17.772.889 euro și FC=59.940.310 euro) care acoperă riscul de dezangajare pentru 2019. Aceasta urmează să fie transmisă către ACP în data de 05.11.2019. Ținta pentru 2019 este, astfel, atinsă și depășită în avans.**

- **POC a trimis către ACP o declarație în valoare de 25.135.899,67 milioane euro care a acoperit în întregime și în avans ținta privind sumele de solicitat la rambursare și, implicit, riscul de dezangajare.**

I.4 TOP 5 PROIECTE - Cele mai importante proiecte în funcție de valoarea contractată

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMPETITIVITATE - POC

Nr. Crt	Ap	Beneficiar	Titlu proiect	Valoare eligibilă	Status proiect
1	1	Academia de Științe Medicale	Dezvoltarea infrastructurii publice de cercetare dezvoltare și crearea de noi infrastructuri	12 mil	în implementare
2	1	Asociația universitatilor, institutelor de cercetare dezvoltare și bibliotecilor centrale universitare din România	Acces național electronic la literatura științifică pentru susținerea sistemului de cercetare și educație din România	53 mil	în implementare
3	2	Consiliul Concurenței	Optimizarea interacțiunii cu mediul de afaceri și implementarea unor mecanisme avansate de analiză și schimb de date prin implementarea unui sistem informatic de e-	8 mil	în implementare

			guvernare și analiză de tip Big Data în cadrul Consiliului Concurenței		
4	2	Oficiul Național al Registrului Comerțului	Îmbunătățirea capacității de procesare a datelor și creșterea performanțelor de raportare ale ONRC prin arhitecturi și tehnologii Big Data	7 mil	în implementare
5	2	Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale	Sistem de interoperabilitate tehnologică cu statele membre UE - SITUE	2 mil	în implementare

PROGRAMUL OPERAȚIONAL INFRASTRUCTURĂ MARE - POIM

Nr. crt.	Ap	Beneficiar	Titlu proiect	Valoarea eligibilă	Status
1	1	CNCF CFR	Reabilitarea liniei de cale ferată Frontiera Curtici-Simeria parte componentă a Coridorului IV Pan European pentru circulația trenurilor cu viteza max. de 160 km/h, tronsonul 2 km. 614-Gurasada și tronsonul 3 Gurasada-Simeria	1,71 mld	în implementare
2	1	CNAIR	Infrastructura integrată pentru zona orbitală a Municipiului București	1,20 mld	în implementare
3	5	Administrația Națională "Apele Române" - Administrația Bazinală de Apă Dobrogea - Litoral	Reducerea eroziunii costiere Faza II (2014-2020)	682 mil	în implementare
4	2	CNAIR	Pod suspendat peste Dunăre în zona Brăila	424 mil	în implementare
5	1	CNAIR	Construcția autostrăzii Lugoj - Deva lot 2, lot 3 și lot 4 (sectorul Dumbrava - Deva) - FAZA 2	423 mil	în implementare

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN - POCU

Nr. crt.	Ap	Beneficiar	Titlu proiect	Valoarea eligibilă	Status
1	4	Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție	TEAM-UP: Progres în calitatea îngrijirii alternative a copiilor	565 mil	în implementare
2	3	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	PRO ACCES RMPD ALTERNATIV - Stimularea mobilității și subvenționarea locurilor de muncă pentru șomeri și inactivi	259 mil	în implementare
3	4	Ministerul Sănătății	Servicii medicale de tratament al persoanelor infectate cu HIV/ SIDA	225 mil	în implementare
4	6	Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic	Bursa profesionala	82 mil	în implementare
5	3	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	"UNIT 5 RMD si RMPD - Ucenicie și stagii pentru șomerii non-NEET din regiunile mai dezvoltate si mai puțin dezvoltate"	75 mil	în implementare

PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ - POAT

Nr. crt.	AP	Beneficiar	Titlu proiect	Valoarea eligibilă	Status
1	3	MFE	Continuarea sprijinului pentru finanțarea cheltuielilor de personal pentru personalul	68 mil	în implementare
			autorității publice centrale, având calitatea de coordonator al implementării si gestionării FESI, precum și de Autoritate de Management pentru POAT, POC si POIM, și pentru personalul structurilor suport implicat în coordonarea, gestionarea și controlul FESI (III)		în implementare

2	3	Curtea de Conturi - Autoritatea de Audit	Continuarea sprijinului pentru finanțarea cheltuielilor de personal pentru personalul Curții de Conturi - Autoritatea de Audit implicat în coordonarea, gestionarea și controlul FESI	27 mil	în implementare
3	1	Ministerul Sănătății	Întărirea capacității Ministerului Sănătății de a pregăti și implementa proiectele Spitalelor Clinice Regionale de Urgență: Craiova, Iași, Cluj	16 mil	în implementare
4	3	Curtea de Conturi a României	Sprijin pentru finanțarea cheltuielilor de personal pentru personalul Curții de Conturi - Autoritatea de Audit implicat în coordonarea, gestionarea și controlul FESI	15 mil	finalizat
5	2	MFE	Continuarea sprijinului pentru MFE prin asigurarea cheltuielilor cu chiria și a cheltuielilor conexe	11 mil	în implementare

I.5 Calendarul Apelurilor

Până în prezent, au fost lansate **apeluri de proiecte** pentru toate cele 6 programe operaționale (PO Infrastructură Mare, PO Capital Uman, PO Competitivitate, PO Regional, PO Capacitate Administrativă și PO Asistență Tehnică). Bugetul total pentru apelurile lansate este de aprox. **25,4 miliarde euro**, ceea ce reprezintă aprox. **95% din alocarea totală** disponibilă pentru implementarea acestor programe.

În perioada ianuarie 2017 - octombrie 2019, au fost lansate apeluri pentru toate PO în valoare totală de aproximativ **10,4 miliarde euro**, reprezentând aprox. 41% din alocarea totală disponibilă.

La data de **31 decembrie 2016**, erau lansate **apeluri de proiecte** în valoare de aprox. 15 miliarde euro, ceea ce reprezintă **54% din alocarea totală PO**. Din această valoare, suma de aprox. 826 milioane euro (reprezentând 3% din alocarea totală) a fost lansată în 2015 (POC, POCA, POAT). Este foarte important de subliniat că pentru aproximativ 7 miliarde euro (cca. 26%) **a fost necesar să se relanseze apelurile de proiecte.**

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMPETITIVITATE - POC

Nr. Crt	Program Operațional/ Axa prioritară	Titlu Ghid	Valoare apel (euro)	Data estimativă lansare apel
1	POC/AP 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor.	Proiecte pentru clustere de inovare	31,7 mil	15 Noiembrie 2019

2	POC/AP 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor	Proiect pregător pentru consorțiul reprezentând România în parteneriatul DANUBIUS-URI	5 mil	-discuții cu CE -propunere modificare de program
---	---	---	-------	---

PROGRAMUL OPERAȚIONAL INFRASTRUCTURĂ MARE - POIM

Nr. Crt	Program Operațional/ Axa prioritară	Titlu Ghid	Valoare apel (euro)	Data estimativă lansare apel
1	POIM/ Axa 4 Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric	Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității	827,63 mil	Apel deschis, se încheie pe 31 decembrie 2021
2	POIM/ Axa 8 Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale	Creșterea capacității de transport a energiei electrice și gazelor	140,72 mil	Relansare GHID PE pe 30 octombrie 2019

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN - POCU

Nr. Crt	Program Operational/ Axa prioritară	Titlu Ghid	Valoare apel (euro)	Data estimativa lansare apel
1	AP 6 Educație și competențe	Măsuri de sprijin pentru copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate - program pilot (o regiune)	10 mil	Noiembrie 2019
2	AP 6 Educație și competențe	Măsuri integrate pentru creșterea participării studenților din categorii vulnerabile la programe antreprenoriale	33 mil	Noiembrie 2019
3	AP 6 Educație și competențe	Măsuri de optimizare a ofertelor de studii din învățământul superior în sprijinul angajabilității	50 mil	Noiembrie 2019
4	AP 6 Educație și competențe	Dezvoltarea	39,726 mil	

		sistemică a învățământului profesional și tehnic în concordanță cu nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel național, regional și local.		Noiembrie 2019
5	AP 1 Inițiativa locuri de muncă pentru tineri	Viitor pentru tinerii neets I	53,300 mil	Noiembrie 2019
6	AP 2 Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	Viitor pentru tinerii neets II	89,961 mil	Noiembrie 2019
7	AP 2 Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	Viitor pentru tinerii neets II	2,457 mil	Noiembrie 2019
8	AP 4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei	Organizarea de programe regionale de depistare (screening), stadializare și acces la tratament al pacienților cu boli hepatice cronice secundare infecțiilor virale cu virusuri hepatitice B/D și C - etapa a II-a	10 mil	Noiembrie 2019
9	AP 4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei	Programe regionale de îngrijire a gravidei și copilului - etapa II - Regiuni mai puțin dezvoltate	14 mil	Noiembrie 2019
10	AP 4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei	Programe regionale de îngrijire a gravidei și copilului - etapa II - Regiune dezvoltată	2 mil	Noiembrie 2019
11	AP 4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei	Fii responsabilă de sănătatea ta - programe regionale de prevenție, depistare precoce, diagnostic și tratament precoce a cancerului de col uterin în regiunile de dezvoltare: Nord Vest, Centru, Sud	20 mil	Noiembrie 2019

		Muntenia, Nord Est - etapa II		
12	AP 4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei	Fii responsabilă de sănătatea ta - programe regionale de prevenție, depistare precoce, diagnostic și tratament precoce al cancerului de sân - etapa II” pentru regiunile de dezvoltare: Nord-Vest, Vest, Nord-Est, Sud-Est	16 mil	Noiembrie 2019
	AP 4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei	Programe de prevenție, depistare precoce, diagnostic și tratament precoce al cancerului colorectal	25 mil.	Octombrie 2019 - Lansat în consultare
	AP 3 Locuri de muncă pentru toți	Îmbunătățirea nivelului de competențe profesionale și creșterea gradului de ocupare a șomerilor și persoanelor inactive din Valea Jiului în corelare cu nevoile pieței muncii	2 mil	Noiembrie 2019
13	AP 4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei	Consolidarea rețelei de asistență medicală comunitară	8,625 mil	Decembrie 2019
14	AP 4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei	„Prima cameră” - O viață independentă pentru tinerii (cu vârsta până în 18 ani sau până la 26 ani dacă urmează programe de educație/ formare) din instituțiile de tip rezidențial - regiunea mai puțin dezvoltată	21 mil	Octombrie 2019 - Lansat
15	AP 4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei	„Prima cameră” - O viață independentă pentru tinerii (cu vârsta până în 18 ani sau până la 26 ani dacă urmează	2 mil	Octombrie 2019 - Lansat

		<i>programe de educație/ formare) din instituțiile de tip rezidențial - regiune dezvoltată</i>		
16	AP 6 Educație și competențe	Programul național de sprijin pentru diminuarea părăsirii timpurii a școlii	19 mil	Noiembrie 2019
17	AP 6 Educație și competențe	Implementarea sistemului multinivelar de calificări în instituții de învățământ superior	30 mil	Decembrie 2019
18	AP 6 Educație și competențe	Dezvoltarea de standard ocupaționale	4 mil	Noiembrie 2019
19	AP 3 Locuri de muncă pentru toți	Măsuri de outplacement - adaptarea lucrătorilor disponibilizați / concediați la schimbare	86,983 mil	Decembrie 2019

Față de calendarul de lansări publicat în august pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene, AM POCU mai are în pregătire apeluri pentru următoarele nevoi:

1. **Pregătirea angajaților (O.S. 3.12) și a șomerilor (O.S. 3.1-3.6) în domeniul Turismului** - apeluri necompetitive, având ca beneficiar Ministerul Turismului. La acest moment, AM POCU a verificat fișele propuse de MT și vom trimite observațiile către echipa MT spre completare cu informații necesare.

Activități propuse:

- Creșterea competitivității și calității forței de muncă din sectorul turism și ospitalitate prin operaționalizarea unui sistem inovativ de gestiune a fluxurilor de formare profesională care procedeză la asigurarea unui proces de matching direct între cererea și oferta de competențe necesare în sectorul turism și ospitalitate.

- Creșterea nivelului de competențe pentru 7.500 de angajați din sectorul turism prin furnizarea de cursuri de formare profesională care vizează ocupații specifice sectorului turism și ospitalitate, competențe stabilite în baza unui plan de formare profesională realizat în parteneriat cu actorii interesați și actualizat cu o frecvență anuală.

- Creșterea șanselor de ocupare în sectorul turism și ospitalitate pentru 2500 de șomeri prin integrarea acestora în măsuri active (informare și consiliere, formare profesională) adaptate la specificul sectorului turism și ospitalitate dar și la specificul individual, respectiv integrarea în muncă, în sectorul turism și ospitalitate a 750 de șomeri participanți la măsurile active furnizate.

2. **România Digitală - Competențe digitale** - la nivelul AM POCU există un apel în pregătire pentru Obiectiv Specific 3.12 Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe/ competențe/ aptitudini aferente sectoarelor economice/ domeniilor identificate conform SNC și SNCDI ale

angajaților. Acesta va fi lansat în consultare după analiza AP3 și identificarea sumelor ce pot fi alocate acestui apel.

Activități propuse:

- Participarea angajaților la programe de formare profesională în domeniul alfabetizării digitale și TIC. Se vor finanța cursuri de calificare de nivel 2-4 conform Cadrului Național al Calificărilor, cursuri de scurtă durată, de specializare și perfecționare, cursuri care vizează un singur element competență sau cursuri realizate și/sau după caz certificat în regim propriu.

- Evaluare/ validare și certificare pentru recunoașterea competențelor aferente cerințelor locurilor de muncă din sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC, din domeniile TIC și specializare inteligentă conform SNCDI.

I.6 Contracte / Decizii de finanțare semnate cu beneficiarii

În prezent, numărul contractelor de finanțare semnate cu beneficiarii este de **7.189**, totalizând cca. 21,1 miliarde euro contribuție UE (aprox. **93,5%** din alocarea UE a PO).

În perioada ianuarie 2017 - octombrie 2019, au fost semnate 6951 contracte de finanțare cu beneficiarii, în valoare UE de aproximativ 19,8 miliarde euro (aprox. 88% din alocarea UE a PO).

La data de **31 decembrie 2016**, numărul contractelor de finanțare semnate cu beneficiarii era de **238**, totalizând cca. **1,3 miliarde euro** contribuție UE (cca. **5%** din alocarea PO).

I.7 Plăți către beneficiari

În prezent, în cadrul contractelor semnate, autoritățile de management au efectuat plăți în valoare totală de aprox. **6 miliarde euro**, din care 5,1 miliarde euro contribuție UE (22,7% din alocarea UE a PO).

În perioada ianuarie 2017 - octombrie 2019, s-au efectuat plăți către beneficiari în valoare totală de aprox. 5,9 miliarde euro, din care de cca. 5 miliarde euro contribuție UE, reprezentând 22,3% din alocarea UE a PO.

La data de **31 decembrie 2016**, plățile către beneficiari erau de cca. **100 milioane euro** și reprezentau **0,4 %** din alocarea UE a PO.

I.8 Rata de absorbție a contribuției UE

Până în prezent, a fost solicitată Comisiei Europene pentru PO finanțate în cadrul Politicii de Coeziune suma de aprox. **4,7 miliarde euro**, pentru următoarele programe operaționale: PO Infrastructura Mare (2.068 milioane euro), PO Competitivitate (292,3 milioane euro), PO Regional (1.172,5 milioane euro), PO Capacitate Administrativă (96,6 milioane euro), PO Asistență Tehnică (128 milioane euro), PO Capital Uman (927,7 milioane euro).

Urmare aplicațiilor de plată trimise CE, au fost realizate rambursări de către CE în valoare de aprox. **4 miliarde euro**.

În anul 2016 nu au fost solicitate sume la rambursare pentru exercițiul financiar 2014-2020.

II.1 Măsurile întreprinse în vederea accelerării absorbției / simplificării procesului de implementare

Atragerea fondurilor europene alocate în exercițiul financiar 2014 - 2020 a reprezentat o prioritate a Guvernului, iar măsurile cu caracter orizontal întreprinse au fost menite să demonstreze nu numai determinarea autorităților române, dar și capacitatea de a le implementa și de a eficientiza funcționarea sistemului de gestionare a fondurilor.

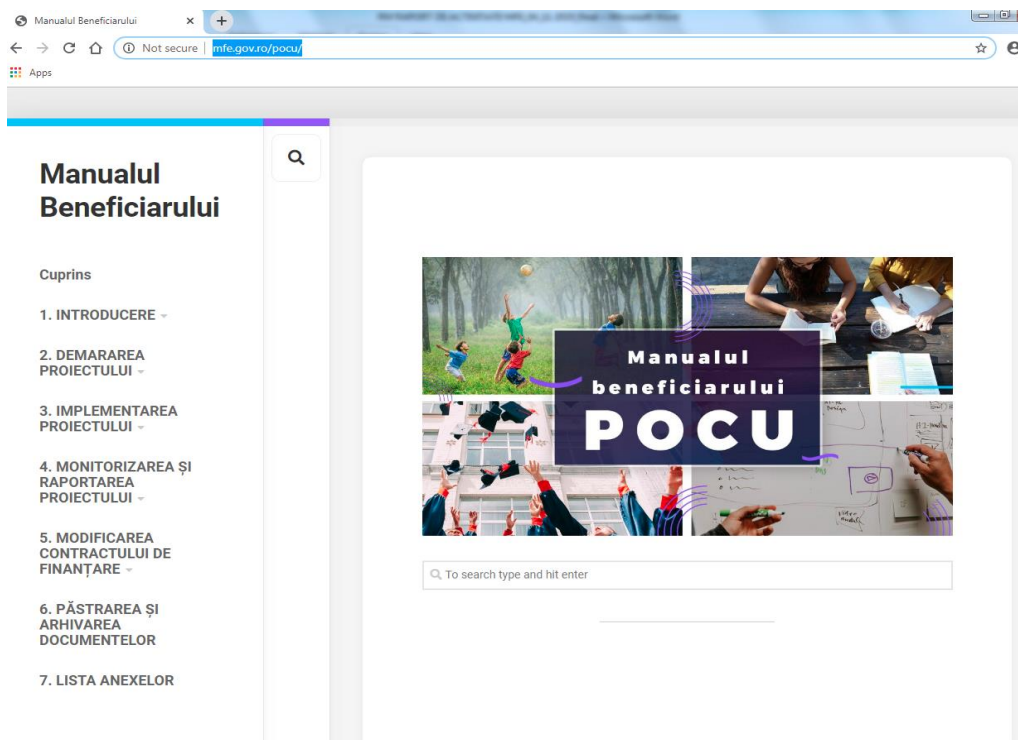
Eforturile depuse la nivelul Ministerului Fondurilor Europene (MFE) s-au concentrat pe accelerarea ritmului de evaluare și contractare a proiectelor, acordându-se inclusiv sprijin solicitanților pentru a crește calitatea proiectelor depuse, precum și pe implementarea cu succes a proiectelor deja admise la finanțare, prin sprijinirea beneficiarilor pe tot parcursul derulării investițiilor. Astfel, s-a urmărit atingerea țintei de absorbție de 100% la sfârșitul perioadei de programare 2014-2020.

În contextul obiectivului de a atinge un nivel maxim al absorbției fondurilor europene alocate în perioada actuală de programare, au fost întreprinse o serie de măsuri, pornind atât de la lecțiile învățate din experiența implementării fondurilor europene în exercițiul financiar 2007-2013, cât și de la regulile actuale stabilite prin reglementările comunitare, astfel:

- Încadrarea în termenele procedurale de către AM/OI;
- Introducerea funcției de manager de proiect în cadrul autorităților de management pentru monitorizarea fiecărui proiect și realizarea de întâlniri periodice cu fiecare beneficiar pentru a analiza stadiul proiectului;
- Realocarea de fonduri către sectoarele cu potențial maxim de absorbție în interiorul și între Programele Operaționale: majorarea alocării destinate IMM-urilor; crearea unei axe noi pentru sprijinirea orașelor mici; posibilitatea finanțării strategiilor regionale de specializare inteligentă;

Măsurile de simplificare aplicate orientărilor/ghidurilor pentru solicitanți, procedurilor pentru beneficiari, precum și utilizarea unor opțiuni de costuri simplificate (în prezent, în cadrul POCU sunt depuse următoarele Costuri Simplificate SCO la Comisia Europeană în așteptarea aprobării: cancer cervical, cancer de sân, hepatită, cancer colorectal).

- Utilizarea instrumentelor financiare, ca metodă de implementare a FESI, în mai multe programe operaționale, pentru sprijinirea IMM-urilor în fazele incipiente și de creștere; (De exemplu, Programul Operațional Inițiativa pentru IMM-uri 2014-2020, în valoare de 100 de milioane de euro, sprijină întreprinderile mici și mijlocii prin facilitarea accesului la credite, prin oferirea unei rate de garantare de până la 80%.)
- Elaborarea de forme îmbunătățite ale manualului beneficiarului, cuprinzând informații clare și complete privind toate etapele derulării unui proiect; (de exemplu, în cazul POCU există în fază avansată realizarea portalului beneficiarului care va include toate elementele necesare implementării proiectelor finanțate prin POCU într-o formă centralizată și mult mai prietenoasă pentru beneficiar. Manualul Beneficiarului POCU a fost pregătit și lansat în variantă digitală, fiind disponibil la adresa <http://mfe.gov.ro/pocu/>)

- Îmbunătățirea continuă a cadrului legal, prin modificările aduse OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene:
 - ❖ mecanismul de pre-finanțare asigură beneficiarilor lichiditățile necesare implementării (prin acordarea, în general, de tranșe de până la 10% din valoarea proiectului și de până la 40%, cu respectarea unor condiții, în cazul beneficiarilor cărora li se aplică regulile ajutorului de stat/minimis);
 - ❖ categoriile de cheltuieli ce pot fi incluse în cererile de plată (salarii, subvenții, burse) au fost extinse;
 - ❖ premisele supracontractării până la 200% au fost create în funcție de programul operațional;
 - ❖ sumele necesare pentru sprijinirea spitalelor publice, care nu își puteau asigura cofinanțarea proiectelor, au fost asigurate prin bugetul Ministerului Sănătății;
 - ❖ decontarea din fonduri europene a investițiilor demarate de autoritățile publice centrale/locale și plătite din alte surse (buget de stat/local sau împrumuturi);
 - ❖ abordare unitară pentru toate programele cu privire la nivelul co-finanțării private la maxim 2% pentru beneficiarii/partenerii persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial, înființate conform legislației în vigoare, inclusiv universități, sindicate și patronate.
- Sprijinirea autorităților locale - prin promovarea OUG nr. 27/2017 pentru adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare, unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale au putut solicita, inclusiv pentru asociațiile de dezvoltare inter-comunitară, de la MFP, în cursul anului 2017, contractarea de împrumuturi din venituri din privatizare, în limita sumei de 500.000 mii lei, pentru asigurarea pre-finanțării și/sau co-finanțării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile din perioada 2014-2020, inclusiv pentru cheltuielile neeligibile asociate proiectelor; măsura a fost prelungită și pentru 2018-2019 prin OUG nr. 11/01.03.2018 pentru adoptarea unor măsuri bugetare.
- Prin OUG 30/2018, au fost asigurate sumele necesare, prin bugetul Ministerului Sănătății, pentru sprijinirea spitalelor publice care nu își puteau asigura cofinanțarea proiectelor;

- Introducerea de modele standard de contacte de lucrări (proiectare și execuție), prin HG nr. 1/2018 pentru aprobarea condițiilor generale și specifice pentru anumite categorii de contracte de achiziție aferente obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice;
- Crearea unui mecanism de decontare din fonduri europene a cheltuielilor efectuate pentru lucrările executate în regie proprie în cadrul POIM, pentru situațiile excepționale în care beneficiarii, în anumite condiții, asumă finalizarea proiectelor de infrastructură, cu un stadiu fizic de realizare de min. 80%, care au fost abandonate de către constructori (OMFE nr. 558/2018 privind condițiile de decontare din fonduri europene a cheltuielilor efectuate pentru lucrările executate în regie proprie în cadrul POIM).
- Rambursarea în termen a cheltuielilor declarate de beneficiari, prin intermediul sistemului informatic MySMIS/SMIS 2014+ care asigură transparența procesului de la momentul depunerii și până la plata lor de către autoritățile de management;
- Semnarea de protocoale de colaborare conform cărora autoritățile de management pot solicita instituțiilor publice o serie de documente, fără a mai fi necesară prezentarea acestora de către beneficiari; Astfel, de exemplu, s-a redus timpul de verificare de către autoritățile cu rol în gestionarea programelor operaționale a documentelor aferente procesului de contractare prin obținerea în mod direct de către autoritatea de management a certificatelor de atestare fiscală din sistemul informatic PATRIMVEN.
- Consolidarea structurilor decizionale de la nivelul comitetelor de monitorizare și Comitetului de Coordonare pentru Managementul Acordului de Parteneriat, prin consultarea periodică cu actorii interesați.

Totodată, la nivelul MFE a fost monitorizat permanent stadiul implementării, respectiv progresul înregistrat în procesul de evaluare, contractare și plată, pentru identificarea eventualelor întârzieri și luarea de măsuri de remediere și recuperare a întârzierilor.

Fiecare autoritate de management din cadrul MFE a adoptat un plan de măsuri, în vederea realizării țintelor financiare asumate anual. Totodată, a fost realizată permanent analiza cadrului procedural de implementare pentru identificarea de noi măsuri de flexibilizare/simplificare.

**SINTEZĂ MĂSURI SIMPLIFICARE PENTRU
PROGRAMELE FINANȚATE DIN FESI**

I. Propuneri de modificări legislative

- 1. Modificare art. 17 din HG 395/2016, care impune beneficiarilor obligația de a licita proiectele tehnice împreună cu lucrările**

Tip măsură: orizontală
Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Prevederile sunt suplimentare față de obligațiile stabilite prin directive și au drept consecință aplicarea de către solicitanți/beneficiari a unor proceduri de achiziție de durată, pentru sume mici. A rezultat, din implementarea proiectelor, că reprezintă un factor major în întârzierile înregistrate în derularea achizițiilor.

- 2. Modificarea prevederilor OUG 26/2012 pentru a permite autorităților locale să elaboreze documentația tehnică anterior aprobării proiectului**

Tip măsură: specifică POR
Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Se propune includerea unor excepții legate de posibilitatea finanțării și elaborării de studii în vederea depunerii de proiecte strategice regionale pe fonduri, prin corelare cu Legea nr. 500/2002 a finanțelor publice. Evaluarea strategică să fie cadrul legal ca un APL să poată finanța pregătirea proiectelor identificate de CDR/Autoritatea Urbana (Consiliul Local al municipiilor reședința de județ) ca prioritate, anterior aprobării POR.

II. Propuneri legate de pregătirea lansării apelurilor de proiecte

- 1. Renunțarea la ghiduri generale și revenirea la Documentul Cadru de Implementare**

Tip măsură: orizontală
Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Din experiența celor două perioade de programare, a rezultat că a fost mult mai util Documentul Cadru de Implementare din perioada 2007-2013 decât ghidurile generale din perioada 2014-2020.

DCI a reprezentat o detaliere a programului operațional care a permis lansarea mai rapidă a apelurilor de proiecte. Totodată, acesta a permis înțelegerea mai clară a programului, fiind util atât pentru solicitanți cât și pentru personalul din AM și OI.

- 2. Standardizarea terminologiei, documentelor și condițiilor**

Tip măsură: orizontală
Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Măsura va permite solicitanților să se orienteze rapid în procesul de pregătire a depunerii proiectelor pe un apel, va crea predictibilitate și va reduce efortul acestora de a se adapta la regulile diferitelor programe.

2.1 Elaborare glosar de termeni

Este necesară uniformizarea terminologiei utilizate în implementarea FESI și în mod deosebit, în cadrul ghidurilor, contractelor de finanțare și manualelor beneficiarilor. Termeni precum: durata de implementare a proiectului, reabilitare, extindere, infrastructură la scară mică, teren construit, conflict de interese, trebuie să aibă același înțeles pentru toate structurile din sistemul de management și control și implicit pentru solicitanți și beneficiari. Unele dintre definiții trebuie clarificate împreună cu Comisa Europeană, având în vedere că noțiunile provin din regulamentele UE.

2.2 Elaborarea unui format standard de ghid al solicitantului cu anexe standard, inclusiv declarații

Formatul standard de ghid al solicitantului pentru toate programele operaționale va conține informația esențială pentru solicitant, organizată în mod sintetic, la fiecare apel de proiecte fiind adăugate elementele specifice, fără a genera redundanțe.

Formatul standard va conține și declarațiile obligatorii ale solicitantului, generale, sau orizontale pentru mai multe programe (valabile pentru același tip de proiecte sau același tip de solicitanți).

Anexa reprezentată de modelul contractului de finanțare trebuie să aibă un corp unic cu condiții generale, care să fie completate de condițiile specifice, acestea din urmă însă, pe cât posibil, să nu fie derogări de la condițiile generale. Se propune implementarea unui mecanism de gestionare a formatului standard al contractului prin ordin comun.

Măsura are inclusiv menirea de a evita transmiterea de observații diferite din partea avizatorilor pentru conținutul similar al ghidurilor solicitantului/contractului și de a scurta duratele de aprobare.

2.3 Stabilirea de condiții standard pentru cerințe orizontale

Pentru acele condiții care nu depind de specificul unui program operațional, este necesar să se stabilească în mod unitar documentele solicitate și modul de verificare:

- Condițiile de excludere, corespunzător regulamentului financiar (datorii la bugetele publice, cazier judiciar, cazier fiscal, întreprinderile în dificultate);
- Capacitatea de a asigura cofinanțarea;
- Încadrarea în categoria IMM, verificarea întreprinderilor legate;
- Documente statutare;
- Drept de proprietate;
- Grevare de sarcini;
- Experiența experților pentru echipa de proiect/implementare;
- Rezonabilitatea costurilor;
- Asigurarea durabilității investiției;
- Dubla finanțare;
- TVA;
- Fluctuația de schimb valutar și plafonul de minimis.

III. Propuneri pentru etapa de depunere, evaluare & selecție, contractare

1. Eliminarea completă a solicitării unor documente și a unor verificări

Tip măsură: specifică fiecărui PO

Aplicabilitate: perioada 2014-2020

POC

- Se propune ca în etapa de CAE fie să nu mai verificat bugetul în mod detaliat, verificările să acopere doar aspecte generale.
- Declarația privind certificarea efectului stimulat - includere în cadrul declarației de eligibilitate. Prin aceasta se declară că începerea lucrărilor nu s-a produs înainte de depunerea CF.
- Declarația pe propria răspundere că terenul/imobilul nu face obiectul unui litigiu informația fiind acoperită deja de declarația de eligibilitate. În plus, pentru proiectele selectate în vederea finanțării, solicitantul trebuie să prezinte la contractare extrasul de carte funciară.
- Declarația privind încadrarea în Roadmap-ul național al infrastructurilor de cercetare din România 2017-2027 - verificarea se poate realiza de către OI pe baza listei publicate și aprobată prin Ordin MCI.
- Declarație privind elaborarea documentației tehnico-economice - se verifică la condițiile de eligibilitate a cheltuielilor.
- Declarația privind dubla finanțare - este acoperită deja de declarația de eligibilitate.
- Declarația pe propria răspundere asupra locației/locațiilor unde se implementează proiectul, în cazul în care acesta/acestea nu se regăsesc în actele de înființare ale solicitantului - de cumulată cu declarația de eligibilitate.

- Declarația privind valoarea precomenzilor și contractelor - declarație solicitată de OIC pentru întreprinderi nou-înființate inovatoare. Pe apelurile de inovare aferente OIPSI și POR nu există o astfel de solicitare, ea poate constitui condiție pentru punctaj suplimentar în evaluare.

POCU

- Declarație din care să reiasă numărul, tipul și anul emiterii actului de înființare al instituției respective, semnată de către reprezentantul legal al solicitantului - aceste elemente se pot verifica prin documentele solicitate la depunerea cererii de finanțare;
- Extras actualizat din Registrul Asociațiilor și Fundațiilor sau certificat emis de Judecătoria sau Tribunal, care să ateste numărul de înregistrare al organizației și situația juridică a organizației - informațiile pot fi verificate direct de către AM/OI pe site-ul Ministerului Justiției;
- Declarație cu privire la evitarea riscului de dublă finanțare pentru achiziționarea pe proiecte diferite a aceluiași tip de mijloace fixe sau platforma IT cu aceeași destinație - dublează conținutul declarației privind evitarea dublei finanțări;
- Declarația privind prevederile art.96(1) din Legea nr. 161/2003 - conținutul declarației nu este justificată deoarece nu acoperă una dintre cerințele de eligibilitate.
- Nota justificativă privind valoarea adăugată a parteneriatului - aceasta prezintă informații care se regăsesc în cuprinsul CF.

POR

- Macheta financiară pentru beneficiarii publici (să rămână doar pe bază de declarații). Pentru beneficiarii privați, macheta este solicitată pentru verificarea firmelor în dificultate, întreprinderilor legate, sustenabilitate, proiecte generatoare de venit;
- Planul de amplasament vizat de OCPI;
- Împuternicirea și specimenul de semnătură pentru cazul în care documentele financiare/anexe din cererea de finanțare sunt semnate de către altă persoană decât reprezentantul legal/reprezentantul împuternicit care semnează contractul de finanțare.

2. Reducerea numărului de documente la depunere, verificarea lor la contractare

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2014-2020

Anumite condiții de eligibilitate generează întârzieri fie la nivelul solicitantului, prin prisma documentelor pe care trebuie să le obțină anterior depunerii cererii de finanțare, fie la nivelul AM/OI, prin prisma duratei verificărilor pe care le presupun. Se propune ca toate aceste elemente să fie verificate anterior contractării.

2.1 Condițiile de excludere

Motivele de excludere de la finanțare ce țin de cazierul judiciar și cazierul fiscal al reprezentantului legal, cele ce țin de existența datoriilor la bugetul de stat sau bugetele locale, evidențiate în certificatele de atestare fiscală, impun solicitantului obținerea de la diferite instituții publice a dovezii neîncadrării în acele motive, sub forma de certificat/caziera cu valabilitate limitată. Se propune ca OI/AM să se bazeze la evaluare pe declarația solicitantului, urmând ca verificările în detaliu să fie realizate anterior semnării contractului de finanțare

2.2 Încadrarea în categoria IMM, inclusiv calitatea de întreprinderi legate

Încadrarea în categoria IMM, inclusiv calitatea de întreprinderi legate impune o verificare foarte complexă la nivelul AM/OI. În prezent, verificările au loc atât la evaluare, cât și la contractare (întrucât, până la semnarea contractului de finanțare se poate schimba încadrarea firmei). Verificarea presupune interogarea de multiple baze de date (Recom, ARACHNE, ANAF) și de multe ori

corelarea informațiilor având în vedere că acestea nu au același nivel de actualizare. În plus, deseori se revine cu un număr mare de clarificări.

Astfel, OI/AM se va baza la evaluare pe declarația simplă a solicitantului, urmând ca verificările în detaliu să fie realizate anterior semnării contractului de finanțare.

2.3 Dovada dreptului de proprietate asupra terenului, precum și lipsa grevării de sarcini, lipsă litigii

Având în vedere efortul ce trebuie depus de către solicitant pentru a finaliza documentația necesară demonstrării dreptului de proprietate/administrare a unei infrastructuri, corelat cu lipsa de certitudine a obținerii finanțării, se propune:

- solicitarea extrasului de carte funciară doar la contractare, fără documentația din spatele acestuia, pentru a elimina verificări succesive a grevării cu sarcini;
- solicitarea demonstrării dreptului de proprietate pentru APL prin înscrierea provizorie a dreptului de proprietate publică în etapa de precontractare, cu termen de înscriere definitivă a dreptului respectiv după semnarea contractului de finanțare (*HG după semnarea contractului de finanțare*).

3. Reanalizarea solicitării unor documente emise de instituții publice (protocoale cu acestea, respectiv interoperabilitate sisteme informatice)

Tip măsură: orizontală

Aplicabilitate: perioada 2014-2020 și 2021-2027

Următoarele documente: cazierul judiciar al reprezentantului legal, cazierul fiscal, certificatul de atestare fiscală privind lipsa datoriilor la bugetul des stat, certificatul de atestare fiscală privind lipsa datoriilor la bugetele locale, certificatul constatator, toate sunt emise de instituții publice (MAI, ANAF, direcțiile de taxe și impozite locale, ONRC), pe baza informațiilor existente în bazele de date ale acestora.

În prezent, există protocoale de colaborare încheiate de cu ANAF și ONRC, însă accesul la informații al personalului din AM și unele OI-uri este anevoios și în cazul RECOM, nu este accesată informația completă.

În scopul eliminării solicitării depunerii acestor documente de către solicitantul de finanțare, vor fi explorate două paliere de acțiune:

- a) Posibilitatea accesării rapide a personalului din toate AM și OI a informației complete din bazele de date, în baza unor protocoale
- b) Posibilitatea interconectării sistemului informatic MySMIS cu bazele de date, pentru a facilita verificările.

De explorat și posibilitatea eliminării solicitării cazierului judiciar pentru persoanele care ocupă o funcție publică (pornind de la premisa că acestea au fost verificate în ocuparea funcției publice).

4. Reducerea radicală a solicitărilor privind documentația tehnico - economică (doar SF/DALI la depunere și Autorizația de Construire, fără avize, la prima plată pe lucrări)

Tip măsură: orizontală

Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Componentele necesare în evaluarea tehnico-economică a proiectului de investiții sunt reprezentate de indicatori și analiza financiară din studiul de fezabilitate.

Pentru a evita o dublă verificare a unor documente eliberate de instituții cu competențe în anumite domenii se propune ca AM/OI să constate doar existența unor documente emise de către acestea, nu să verifice documentele în baza cărora acestea au fost eliberate.

Verificările se vor baza strict pe analiza existenței aprobărilor necesare și nu pe analize calitative detaliate ale documentelor tehnice și corelarea informațiilor dintre acestea. Oricum acestea sunt avizate de verificatori autorizați.

Se propune verificarea DTE doar din punct de vedere al conformității, fără a se mai verifica corelarea dintre SF/PT, lucru asigurat prin existența verficatorului autorizat. Dacă se depune PT-ul, nu se mai face comparația cu SF-ul, se depune Autorizația de Construire, fără avize, conform HG nr. 907/2008.

Verificarea doar a corespondenței bugetului proiectului cu devizul general pentru contractele de lucrări.

5. Simplificarea mecanismului de evaluare și selecție, în funcție de tipul de proiecte

Tip măsură: specifică POR, POC
Aplicabilitate: perioada 2021-2027

POR

A. Evaluarea strategică - Beneficiari publici, apeluri destinate beneficiarilor publici

- Evaluare strategică pentru municipii reședință de județ realizată de către CDR. S-a solicitat ca lista de proiecte să fie anexă la POR. În cazul în care acest lucru nu este posibil, este indicată includerea criteriilor de prioritizare strategică și metodologia aferentă ca anexă la POR.
- Nominalizarea ADR cu rol de mediator în cadrul acestui proces de prioritizare, iar proiectele să fie la faza de studiu de fezabilitate la momentul includerii în evaluarea strategică. În acest context, proiectele s-ar depune la OI la faza de PT, cu autorizația de construire aferentă.
- Renunțarea la avize din spatele AC și la verificarea acestora de către AM/OI, iar scopul verificării va fi legat de îmbunătățirea proiectului; clarificările vor avea un termen de răspuns.
- Verificarea listei de proiecte pe baza unei grile simplificate, cu răspunsuri DA/NU.
- O condiție pentru aplicarea evaluării strategice o reprezintă modificarea cadrului legislativ pentru a permite finanțarea de către APL a pregătirii proiectelor anterior aprobării de către AM.
- Avantajul va fi pregătirea unui portofoliu de proiecte ce poate fi finanțat imediat după aprobarea programului, crescând astfel premisele unei absorbții ridicate.

B. Evaluare pentru celelalte apeluri de proiecte de infrastructură mixte publici/privati

- Depunerea proiectelor cu ultima documentație tehnico-economică pe care o are solicitantul, minim cu depunerea certificatului de urbanism în scopul emiterii autorizației de construire, fără avizele aferente. AC se va depune la 6 luni după semnarea contractului de finanțare.
- Evaluarea CAE și ETF într-o singură etapă cu termen maxim de derulare a etapei; verificarea formală de conformitate, în general și mai detaliată funcție de tipul de investiție (de ex. eficiența energetică unde sunt zone climatice - criteriu de eligibilitate).
- Lansarea apelurilor pe principiul ”primul venit - primul servit”.
- Depunerea doar a Autorizației de Construire la 6 luni după semnarea contractului de finanțare, fără SF/PT/DALI, pentru investiții de tip social, medico social, centre sociale, cu valoare mai mică de 2 mil. euro.

C. Apeluri competitive - Pentru apeluri destinate beneficiarilor privați

- Analizarea Planului de afaceri fără a se mai depune documentația tehnico-economică.
- Depunerea autorizației de construire la 6 luni după semnarea contractului de finanțare.

POC

Eliminarea Comitetului de selecție, care are inclusiv atribuții prin care se reperformează activitatea de evaluare, fiind un pas suplimentar ce îngreunează procesul, fără o valoare adăugată majoră.

6. Revizuire semnării tripartite a contractelor de finanțare

Tip măsură: orizontală
Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Semnarea tripartită a contractelor de finanțare generează durate mari de timp, astfel încât poate expira și valabilitatea unor certificate. În plus, AM reperformează verificările OI la contractare și această activitate durează.

7. Utilizarea semnăturii electronice de către toate structurile care intervin în procesul de semnare a contractelor

Tip măsură: orizontală
Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Se pierde mult timp și se consumă excesiv resurse prin imprimarea și depunerea hard copy a contractelor la structurile avizatoare. Totodată, semnare electronic. De asemenea, eliminarea transmiterii pe hârtie a notificărilor care au fost înaintate și înregistrate electronic în MySMIS.

8. Măsuri punctuale, specifice POR, POC, POCU

Tip măsură: specifică POR, POC
Aplicabilitate: perioada 2014-2020

POR

- Rotunjirea bugetului din contract prin renunțarea la zecimale și chiar rotunjirea la mii. (devizul general se întocmește în mii lei);
- Acceptarea HCL cu valori mai mici de ordinul câteva sute de lei sau mii de lei;
- Renunțarea la printarea grilelor CAE care se semnează electronic;
- Modificarea declarațiilor de la apelurile viitoare ca beneficiarul să verifice regulat emailul pentru a nu se mai transmite și prin fax adresa de solicitare clarificări;
- În contractul de finanțare, regula de modificare a contractului să fie notificarea și excepția actul adițional, durata de întocmire și aprobare a unui act adițional fiind foarte mare.

POC

- Emiterea propunerii de angajare a cheltuielilor într-un termen mai scurt;
- Demararea, la OIC, etapei de verificare tehnică financiară a proiectelor pentru care nu au fost făcute contestații la CAE;
- Simplificarea pistei de audit.

POCU

- Furnizarea de indicații clare de completare a CF în sistemul informatic MySMIS2014 corelate cu cele din Ghidul Solicitantului, astfel încât informațiile completate să fie cât mai bine prezentate de beneficiar: de ex., indicatori;
- Renunțarea la atașarea CV-urilor la depunerea proiectului, acestea fiind solicitate în etapa de Contractare, precum și renunțarea la documentele doveditoare care însoțesc CV-urile;

- Eliminarea cerinței privind Experiența profesională specifică și înlocuirea acesteia cu Vechimea în specialitate, termen clar și consacrat în legislația națională. Aceasta cu atât mai mult cu cât noțiunea de experiență profesională specifică nu este definită nici la nivel de Ghid.
- Extinderea cazurilor în care modificarea contractelor de finanțare să poată fi realizată prin notificare;
- Eliminarea anumitor documente solicitate la depunere act adițional care prezintă aceeași informație (de justificare a solicitării de modificare a contractului de finanțare).

IV. Propuneri pentru Verificări de management

1. Simplificarea verificării lucrărilor

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2014-2020

Având în vedere că dirigintele de șantier este autorizat de către ISC, și anumite UAT (CJ, municipii) au în structuri direcții tehnice, se propune renunțarea la verificarea situațiilor de lucrări la fiecare CR, pentru acești beneficiari. ISC verifică la rândul său cel puțin la recepția finală a obiectivelor de investiții. Suplimentar, pentru anumite tipuri de infrastructură (drumuri, spitale etc.) prevăzute în HG 1/2018, există și supervizori implicați în proiecte, care asigură verificarea lucrărilor. Totodată, se propune verificarea situațiilor intermediare de lucrări la efectuarea vizitei la fața locului pentru CR aferentă a 50%-60% din progresul proiectului. Documentul justificativ ce va rămâne la fiecare CR pentru a arăta progresul va fi centralizatorul lucrărilor, vizat de beneficiar, proiectant și diriginte.

Totodată, se propune eliminarea foilor de atașament solicitate suplimentar la verificarea situațiilor de lucrări.

2. Simplificarea verificării eligibilității TVA

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Solicitarea certificatului ANAF privind nedeductibilitatea este anevoios pentru beneficiari și uneori este un factor de întârziere în depunerea cererilor de rambursare. Se propune inițierea discuțiilor cu privire la posibilitatea identificării de beneficiari publici pentru care această procedură nu ar fi necesară. Totodată, se va examina posibilitatea verificării deductibilității TVA de către ANAF ulterior autorizării cererii de rambursare.

3. Eliminarea solicitării ordinului de plată

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Operațiunea este oricum justificată prin extrasul de cont.

4. Simplificarea verificării înregistrării contabile a proiectului

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2014-2020

Să se renunțe la verificarea înregistrării contabile la fiecare CR/CP dar să se mențină obligativitatea la CR finală.

5. Simplificarea documentelor solicitate pentru verificarea cheltuielilor salariale

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2014-2020

În prezent, se solicită atât foaie de prezență individuală, cât și colectivă, pontaj individual și centralizator, dar și raport de activitate individual. Verificările vizează atât documentul în sine, cât și corelările între ele, având ca efect prelungirea procesului fără o valoare adăugată reală. Se

propune simplificarea documentelor solicitate și a verificărilor aferente, urmărind verificarea atingerii rezultatelor prin activitățile derulate:

- Eliminarea solicitării rapoartelor individuale de activitate, acestea îngreunând inutil atât activitatea beneficiarilor cât și pe cea a personalului AM/OI.
- Eliminarea verificărilor REVISAL/REGES, ale fișelor de post, contractelor de muncă, care generează povară administrativă și dublează activitatea instituțiilor cu competențe în domeniu (precum ITM și Inspekția Muncii).
- Eliminarea obligației de depunere, de către experții angajați prin proiect, a câte unui livrabil la fiecare cerere de rambursare (eventual corelativ cu introducerea obligației de prezentare, la raportul tehnic, a livrabililor, la finalizarea activității urmare căreia au fost elaborate);
- Eliminarea redundanțelor în documente solicitate prin stabilirea clară a momentului verificării - tehnic sau financiar.

6. Simplificarea circuitului de verificare a CR prin reducerea numărului de persoane care verifică și avizează.

Tip măsură: orizontală
Aplicabilitate: perioada 2014-2020

Reducerea numărului de persoane din cadrul OI sau AM care verifică/avizează CR, în sensul limitării la respectarea principiului "patru ochi" la nivel de structura. În cazul în care cererile vor fi verificate numai de către un ofițer, ceilalți 2 ochi ar verifica dosarul pe baza unei liste simplificate.

7. Utilizarea eșantionării la nivelul AM în verificarea cererilor de rambursare

Tip măsură: specifică POR
Aplicabilitate: perioada 2014-2020

În condițiile în care OI realizează verificări 100% și rata de eroare nu este atât de ridicată, se propune aplicarea metodologiei de eșantionare folosită și în perioada 2007-2013.

8. Reanalizarea frecvenței și conținutului vizitelor la fața locului

Tip măsură: specifică POR
Aplicabilitate: perioada 2014-2020

Se propune renunțarea la vizita la fața locului aferentă CR1, întrucât cheltuielile incluse de obicei nu sunt legate de un progres fizic deosebit sau ușor cuantificabil. De asemenea, s-a propus vizita la momentul rambursării a 40%-60% din valoarea eligibilă a contractului de finanțare în funcție de stadiul implementării fiecărui proiect în parte (daca, de exemplu, valoarea reprezentând 40%-60% este aferentă unor facturi de avans, sau au fost livrate echipamente/ efectuate lucrări și pot fi identificate pe teren), în funcție de oportunitatea acestora, și în mod obligatoriu, la cererile de rambursare finale.

În ceea ce privește echipamentele, existența și specificațiile lor ar trebui verificate prin eșantion în cadrul vizitelor de monitorizare.

De analizat, de asemenea, posibilitatea modificării procedurilor de lucru, astfel încât ofițerul de monitorizare să nu mai dubleze verificările pe CR în cadrul vizitelor la fața locului.

9. Corelarea verificărilor realizate de către structurile de monitorizare de la nivelul OI și cele de verificare/autorizare plăți

Tip măsură: specifică POC
Aplicabilitate: perioada 2014-2020

- solicitarea în mod unitar a documentelor privind progresul proiectului (nu diferit între Oluri), respectiv dacă raportul de progres trimestrial a fost înaintat către monitorizare acesta nu va fi retransmis. Prin excepție, structurile responsabile de autorizarea plății pot solicita clarificări de la monitorizare sau de la beneficiar atunci când cererile includ cheltuieli care nu sunt acoperite ca activitate desfășurată de raportul de progres înaintat;
- corelat cu activitatea de monitorizare, se propune modificarea circuitului documentelor care aduc amendamente/completări/actualizări la contractul de finanțare
- verificarea privind concordanța activității prestate/achizițiilor desfășurate cu cerințele enunțate în cererea de finanțare să fie obiectul exclusiv al verificărilor anterior ultimei plăți (verificării la fața locului), iar documentele analizate pentru acest proces să fie cele minim necesare (dat fiind faptul că analiza de la rapoartele de progres este extensivă).

10. Verificarea prin eșantion a grupului țintă

Tip măsură: specifică POCU
 Aplicabilitate: perioada 2014-2020

La raportul tehnic, având în vedere numărul mare de persoane pentru care se verifică numeroase documente și faptul că raportul tehnic condiționează rambursarea se propune

V. Propuneri legate de Achiziții

1. Solicitarea exclusiv prin intermediul MySMIS a documentelor supuse verificării

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Eliminarea depunerii dosarului achiziției pe format CD, acesta urmând doar a fi încărcat în modulul Achiziții din MySMIS. Pentru a susține această măsură de simplificare, este necesară ajustarea modulului din MySMIS.

2. Concentrarea verificărilor pe oferta câștigătoare

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2014-2020

Modificarea modului de verificare, în sensul analizei ofertei câștigătoare și a raportului de atribuire. Extinderea verificării asupra ofertelor necâștigătoare trebuie realizată numai în situații în care sunt identificate nereguli (această măsură este oportună și în cazul beneficiarilor privați).

3. Revizuirea/simplificarea listelor de verificare a achizițiilor

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2014-2020

- Renunțarea la reverificarea conflictului de interese din etapa de atribuire a contractului pentru achizițiile inițiate cu respectarea noii legislații în domeniul achizițiilor publice, având în vedere că acesta a fost verificat, conform competențelor, de către Agenția Națională de Integritate (se va renunța la Lista de verificare a conflictului de interese la atribuirea contractului). În etapa de implementare, Notificarea privind conflictul de interese/lista de verificare aferentă se vor completa numai în situația în care modificările din timpul execuției au impact din perspectiva echipei care realizează activitățile sau din perspectiva modificărilor care pot interveni la nivelul contractorului și/sau subcontractorilor acestuia;
- Revizuirea listei cu indicatorii de fraudă, astfel încât să se respecte terminologia și să fie orientată analiza spre aspecte care pot fi verificate, pe bază documentară (Lista de verificare a incidenței indicatorilor de fraudă);

- Revizuirea/clarificarea modului în care sunt completate listele de verificare, în sensul menționării informațiilor relevante despre procedura supusă analizei (identificarea neregulilor și a documentelor verificate), fără a încălca excesiv verificatorul care trebuie să se concentreze pe analiza documentelor;
- În procedurile de verificare se vor menționa situațiile în care nu este necesară completarea listei de verificare a achizițiilor (ex: acordul cadru cu contracte subsecvente semnate fără reluarea competiției);
- După procesul de revizuire a listelor se va analiza oportunitatea consolidării acestor liste într-un singur document;
- Revizuirea listelor de verificare, în sensul orientării verificărilor spre identificarea eventualelor nereguli și nu pe parcurgerea tuturor pașilor proceduri ai unei achiziții.

4. Reluarea dialogul interinstituțional pentru asigurarea unei interpretări unitare în etapa de verificare

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2014-2020

Având în vedere dificultățile întâmpinate de beneficiari în aplicarea noii legislații privind achizițiile publice, este importantă asigurarea informării acestora cu privire la modalitatea de interpretare unitară pe cât mai multe spețe. În acest scop, se propune convocarea instituțiilor semnatare ale Protocolului privind colaborarea interinstituțională în mecanismul de verificare, respectiv ANAP, CNSC, AA, AMuri.

V. Propuneri legate de Sistemul informatic

1. Asigurarea interoperabilității MySMIS cu alte sisteme informatice și baze de date

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Pentru a facilita preluarea/accesarea/exportul unor informații, se propune inițierea demersurilor pentru asigurarea interoperabilității MySMIS astfel:

- a. SEAP - preluarea documentației publicată în SEAP, astfel încât aceasta să nu mai fie solicitată de la beneficiar;
- b. PATRIMVEN - accesarea informațiilor legate de certificatul de atestare fiscală pe bugetul de stat, astfel încât verificarea să se facă direct de AM/OI, fără solicitarea documentului de la solicitantul de finanțare;
- c. RECOM - accesarea informațiilor legate de certificatul constatator, astfel încât verificarea să se facă direct de AM/OI, fără solicitarea documentului de la solicitantul de finanțare;
- d. REGAS - exportul informației legate de ajutorul de stat acordat prin FESI, astfel încât aceasta să nu mai necesite încărcare la nivel AM/OI;
- e. Trezorerie - exportul informației legate de ordinele de plată ale AM către beneficiar și disponibilitatea dovezii acesteia.

2. Simplificarea bugetului proiectului

Tip măsură: orizontală
 Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Configurarea bugetului în forma actuală, pe subactivități și activități, este dificilă pentru beneficiari și necesită timp întrucât pentru orice mică greșeală în orice sub-activitate trebuie reluați toți pașii. Se propune revenirea la structura veche a bugetului, pe capitole mari de cheltuieli. Bugetul din Cererea de finanțare care se încarcă, structurat în MySMIS, ar trebui să evalueze costurile pe capitolele mari din devizul de lucrări (HG 907), ceea ce ar reduce foarte mult numărul actelor adiționale și notificărilor de modificare a bugetului, modificări care oricum nu au un impact relevant asupra implementării proiectului.

3. Simplificarea mecanismului de procesare a notificărilor în MySMIS

Tip măsură: orizontală
Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Notificarea este o procedură simplificată de modificare a contractului de finanțare, care însă, nu este tratată ca atare în sistemul informatic, urmând aceiași pași ca și actul adițional

4. Calcularea automată a ratelor forfetare la nivelul bugetului.

Tip măsură: orizontală
Aplicabilitate: perioada 2021-2027

Deși analiza pentru această măsură poate fi complicată, având în vedere variabilele ce intervin în aplicarea diferitelor rate forfetare, ar facilita atât activitatea solicitanților/beneficiarilor, cât și a personalului AM/OI

5. Măsuri punctuale de ajustare a sistemului actual

Tip măsură: orizontală
Aplicabilitate: perioada 2014-2020

- Îmbunătățirea corelării modulului Achiziții cu celelalte module;
- Ajustarea MySMIS astfel încât în dreptul fișierelor să existe data transmiterii versiunii cererii și a anexelor aferente la solicitarea de clarificări;
- Transmiterea notificărilor și pe adresa de email a persoanei de contact, nu doar către reprezentantul legal;
- Furnizarea de instruiți suplimentare pentru personalul AM/OI și beneficiari.

De asemenea, legat de MySmis, în cadrul întâlnirilor avute cu Direcția Coordonare SMIS și IT și dezvoltatorii implicați în dezvoltarea modulelor specifice platformei, au rezultat o serie de propuneri legate de îmbunătățire / eficientizare pe care le redăm mai jos.

Pe termen scurt - 2019

- Transfer de know-how către experții noi cooptați de MFE pentru proiectul MySMIS2014/SMIS2014+ în vederea pregătirii acestora pentru preluarea unor task-uri de dezvoltare, administrare, mentenanță și suport
- Respectarea termenelor intermediare asumate de comun acord în cadrul ședințelor de proiect în vederea finalizării sarcinilor menționate în planul de activități și evitarea decalării termenelor
- Revizuirea planului de activități pe termen mediu și lung.

Pe termen mediu - 2020

- Analizarea oportunității de preluare de către experții din cadrul MFE a activităților de administrare, mentenanță și suport ale sistemului informatic MySMIS2014/SMIS2014+ după finalizarea activităților de dezvoltare sau externalizarea acestor servicii către o entitate terță.

Pe termen lung - perioada 2021 - 2027

- Pregătirea proiectului MySMIS2021/SMIS2021+ pentru următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027 în care trebuie să ținem cont de noile reglementări/modificări

propuse față de perioada actuală, să identificăm constrângerile/limitările avute pe versiunea actuală și să întreprindem o serie de îmbunătățiri la nivelul definirii structurilor de date , la nivelul definirii proceselor și la nivelul experienței de utilizare a aplicației

- Asigurarea de către specialiștii STS a serviciilor de consultanță și asistență tehnică pentru sistemul informatic MySMIS2014/SMIS2014+.

III. Pregătirea perioadei de programare 2021-2027

III.1. Negocierile privind Politica de Coeziune după 2020

Grupul de la Visegrád, sau V4, este o organizație de cooperare formată din patru state central-europene: Cehia, Polonia, Slovacia și Ungaria, asociere similară uniunii economice vest-europene Benelux. Pentru a veni în întâmpinarea preocupărilor Comisiei Europene privind politica de coeziune post-2020, Președinția Grupului Vișegrad (Polonia, Cehia, Ungaria, Slovacia) a organizat reuniuni periodice pentru statele membre acestui grup, la care a invitat și Bulgaria, Croația, România și Slovenia (V+4). Reuniunile au vizat coagularea unei poziții comune a acestor state vizavi de orientările generale privind **politica de coeziune post-2020**.

Astfel, Președinția poloneză a Grupului Vișegrad a inițiat negocierea unui document de poziție comun privind politica de coeziune post-2020. Documentul a fost negociat la nivel tehnic de reprezentanții celor 8 state și a fost semnat la nivel politic de către miniștrii responsabili cu implementarea politicii de coeziune, cu prilejul desfășurării unei conferințe la nivel înalt care a avut loc în perioada 1-3 martie 2017. România a participat activ în procesul de elaborare a declarației comune atât pe durata reuniunilor cât și prin contribuții pe e-mail.

Din partea României, documentul de poziție comun privind politica de coeziune post-2020 a fost semnat de ministrul delegat pentru fonduri europene, la **Reuniunea miniștrilor responsabili cu politica de coeziune din statele Vișegrad+4 în data de 2 martie 2017**.

Documentul conține o poziție comună a statelor participante la reuniune din Grupul Vișegrad (Polonia, Cehia, Ungaria, Slovacia), pe de o parte, și Bulgaria, Croația, România și Slovenia (V+4), pe de altă parte, față de orientările generale privind politica de coeziune pentru perioada de programare financiară post-2020.

Având în vedere că anul 2017 a constituit momentul debutului oficial al negocierilor privind politica de coeziune pentru perioada de programare financiară post-2020, odată cu adoptarea de către Comisia Europeană a documentului de reflecție pe tema viitorului finanțelor UE până în 2025 și cu publicarea Celui de-al șaptelea raport privind coeziunea, Ministerul Fondurilor Europene a pregătit Memorandumul cu tema: *Elemente preliminare de poziționare a României în perspectiva negocierilor privind politica de coeziune post-2020*. Acest memorandum a fost aprobat în data de 29 mai 2017.

La începutul lunii mai 2018 (2 mai 2018), Comisia Europeană a publicat Comunicarea referitoare la Bugetul modern pentru o Uniune care protejează, împuternicește și apără - Cadrul Financiar Multianual 2021-2027, precum și propunerea de pachet legislativ aferent Politicii de Coeziune publicat spre negociere la sfârșitul lunii mai 2018. Ministerul Fondurilor Europene a pregătit Memorandumul cu tema: *Elemente privind poziția preliminară națională asupra pachetului legislativ privind Politica de Coeziune 2021-2027*, document aprobat în a doua parte a anului 2018.

În ședința de Guvern din 5 septembrie 2018 a fost semnat MEMORANDUMUL cu tema *"Pregătirea documentelor naționale de programare a finanțărilor din fonduri europene post 2020"* care stabilește un calendar pentru elaborarea documentelor strategice/planurilor de măsuri sectoriale naționale post 2020, **relevante pentru îndeplinirea condițiilor prealabile și prioritizarea investițiilor din fonduri europene post 2020**, în condițiile noului pachet legislativ european 2021-2027.

În ceea ce privește îndeplinirea condițiilor favorizante, au fost făcute numeroase demersuri pentru a stabili planuri de măsuri concrete care să fie asumate de autoritățile responsabile prin Memorandum de Guvern. Conform Anexelor Regulamentului (UE) privind dispozițiile comune aplicabile în perioada de programare 2021-2027, ar trebui îndeplinite 4 condiții orizontale și 15 sectoriale.

În prezent, situația este următoarea:

- 13 planuri de măsuri aprobate prin MEMO Guvern: Sănătate, Egalitate de gen, Incluziune socială, Piața muncii, CDI - specializare inteligentă, Romi, Eficiența energetică în clădiri, TIC, Dizabilități, Transport, Managementul riscurilor, Deșeuri, Educație;
- 1 Plan de acțiuni aflate pe circuit interministerial de avizare: sector Apă;
- 4 condiții nu necesită Planuri de Acțiune (Ajutor de stat, Achiziții publice și 2 condiții privind Energia) - autoritățile responsabile consideră că măsurile implementate în actuala perioadă de programare acoperă și criteriile stabilite pentru 2021-2027;
- Condiția privind "Aplicarea și implementarea eficace a Cartei drepturilor fundamentale a UE" urmează a fi implementată prin *Ghidul de aplicare a Cartei Drepturilor Fundamentale a UE în implementarea FESI*

Conform celor stabilite în aceste Memorandumuri, autoritățile române responsabile trebuie să transmită CE raportul privind îndeplinirea condiției cel târziu în trim. I 2020. Este importanta asumarea anumitor decizii în absența unor rezultate care ar trebui să rezulte din proiecte de asistență tehnică (finanțate prin PO Capacitate Administrativă).

Este important ca la transmiterea către CE a programelor operaționale 2021-2027, aceste condiții prealabile să poată fi asumate ca îndeplinite.

În ceea ce privește pregătirea documentelor de programare post 2020 (Acord de Parteneriat și Programe Operaționale), procesul este susținut prin două proiecte de asistență tehnică (finanțate PO AT) destinate:

- stabilirii Orientărilor Strategice privind investițiile naționale sprijinite prin fonduri europene și elaborării documentelor de programare;
- aplicării principiului parteneriatului, inclusiv în ceea ce privește organizarea cadrului de dezbatere și consultare privind viitoarele investiții din fonduri europene.

În cadrul Semestrului European, Raportul de țară 2019 pentru România, publicat de CE la data de 27 februarie 2019, include o anexă D - *Ghid de investiții privind finanțarea politicii de coeziune 2021-2027*. Este de menționat că **versiunea finală publicată nu include observațiile propuse anterior de către MFE** în cadrul consultării informale cu CE, coordonată de MAE în calitate sa de coordonator național privind Semestrul European.

Având în vedere calitatea Ministerului Fondurilor Europene (MFE) de instituție publică centrală responsabilă pentru coordonarea asistenței financiare nerambursabile acordate României de Uniunea Europeană pentru perioada de programare financiară 2021-2027, precum și de instituție responsabilă cu coordonarea elaborării Strategiei naționale privind investițiile naționale sprijinite prin fonduri europene post 2020 și a documentelor naționale de programare a fondurilor europene 2021-2027, în perioada mai-septembrie 2019, au fost organizate **4 runde informale de negociere** între autoritățile române și Comisia Europeană.

Astfel, în data de 15 mai negocierile au vizat aspecte generale privind procesul de programare a fondurilor de coeziune alocate României în perioada 2021-2027, fiind discutat calendarul procesului de programare, acțiunile întreprinse până la acel moment, o primă discuție privind domeniile propuse spre finanțare, plecând de la analiza realizată de către autoritățile române a investițiilor propuse de Comisia Europeană prin Anexa D la Raportul de Țară publicat de forul european în februarie 2019.

A doua reuniune, din **2-3 iulie a.c.**, a fost axată pe discuții privind condițiile favorizante privind sănătatea, ocuparea forței de muncă și incluziunea socială, inovarea și digitalizarea, precum și pe identificarea viziunii strategice și a nevoilor de investiții pe sectoarele: mediu, energie, broadband și transport.

La reuniunea din data de **10 iulie** au avut loc negocieri informale cu privire la stadiul îndeplinirii condițiilor favorizante privind sectoarele riscuri, economie circulară (deșuri), apă/apă uzată, biodiversitate, precum și necesarul de asistență tehnică pentru aceste sectoare.

A 4-a reuniune a avut loc în perioada **17-19 septembrie**, fiind purtate discuții pe fiecare obiectiv de politică în parte, doar pe obiectivul de politică 2 - o Europă mai verde fiind abordat numai sectorul energie, nu și cele privind protecția mediului și apă/apă uzată. Astfel, sectoarele vizate au fost: transport, energie, cercetare, TIC, incluziune socială și reducerea sărăciei, ocupare, educație, sănătate, broadband, investiții teritoriale/urbane. De asemenea, pe lângă aspectele sectoriale, au mai fost abordate subiectele privind asistența tehnică, viziunea asupra arhitecturii programelor operaționale și aspecte privind condițiile favorizante privind comunitatea roma, egalitatea de gen, Carta Drepturilor Omului, dizabilități.

Următoarea rundă de negocieri cu reprezentanții Comisiei Europene se va desfășura în prima săptămână din luna decembrie 2019.

III.2. Propuneri de lucru cu privire la arhitectura viitoarelor programe operaționale

Pornind de la principiul descentralizării programării și implicit a deciziei de finanțare bazate pe nevoia identificată la nivel teritorial, ministrul fondurilor europene a înaintat Comisiei Europene propunerea de a avea 8 Programe Operaționale Regionale (POR) și implicit autorități de management desemnate la nivel regional, cel mai probabil pe structurile actualelor Agenții de Dezvoltare Regională (ADR).

Principalele domenii de finanțare în cadrul celor 8 programe regionale pot viza: sprijinirea municipiilor și a orașelor pentru mobilitate, cercetare, eficiență energetică, infrastructură (socială, educațională etc.), susținerea IMM-urilor, rețeaua de transport regională, județeană, precum și întărirea capacității administrative a beneficiarilor.

La nivelul programelor operaționale regionale se vor identifica proiectele prioritare de infrastructură locală/regională ce pot fi finanțate pe bază de protofiu de proiecte, fără apeluri competitive.

Pentru creșterea gradului de maturitate al acestor proiecte (prin acordarea de sprijin în elaborarea studiilor de fezabilitate, proiecte tehnice, documentații de achiziție etc.), inclusiv cele eligibile și fără finanțare în actuala perioadă de programare, se vor utiliza fonduri din Programul Operațional de Asistență Tehnică.

Dezvoltarea teritorială este abordată prin investițiile teritoriale integrate (ITI) și dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC) în cadrul cărora sunt eligibile pentru finanțare turismul și patrimoniul cultural.

Pentru DLRC - finanțarea prin strategii de dezvoltare locală gestionate de grupurile de acțiune locală (GAL) Ministrul Fondurilor Europene a propus un program multi-fond (FEDR și FSE+) respectiv Programul Operațional Dezvoltare Integrată.

Investițiile teritoriale integrate vor fi finanțate, de asemenea, în baza unor strategii de dezvoltare teritorială ce pot primi finanțare din mai multe fonduri și implicit programe, ulterior stabilirii la nivel național a unor criterii de definire a teritoriilor ce vor fi finanțate

prin ITI (ex. la nivel național se evidențiază specificitatea teritoriilor montane și a zonelor afectate de sărăcie, alături de alte teritorii specifice precum Delta Dunării și Valea Jiului).

Situația actuală a României în domeniul medical justifică abordarea integrată a acestui domeniu printr-un Program Operațional de Sănătate cu finanțare multi-fond (FEDR și FSE+) în cadrul căruia să fie eligibile pentru finanțare spitalele regionale, sprijinirea infrastructurii de sănătate la nivel local (eficiență și consolidare pentru risc seismic), e-sănătate, sprijinirea serviciilor medicale prin formare profesională și programe naționale de prevenție, cercetare în domeniul medical.

Celelalte programe operaționale vor continua finanțarea specifică pe domenii similare cu cele din actuala perioadă de programare, respectiv Programul Operațional Capital Uman, Programul Operațional Infrastructură Mare, Programul de Creștere Inteligentă și Digitalizare (continuatorul Programului Operațional Competitivitate), Programul Operațional Asistență tehnică.

III.3. Progresele înregistrate în negocierea pachetului legislativ aferent Politicii de Coeziune 2021 -2027

Propunerea CE pentru Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC) se negociază pe 8 blocuri tematice (BT), după cum urmează:

1. Abordare strategică și programare
2. Condiții de eligibilitate și cadrul de performanță
3. Monitorizare, evaluare, comunicare și vizibilitate
4. Sprijinul financiar din fonduri
5. Management și control
6. Management financiar
7. Definiții, delegarea puterilor, implementarea, prevederi tranzitorii și finale
8. Cadrul financiar

Pe parcursul Președinției Austriei la Consiliul UE, la reuniunea informală a Grupului de Lucru Măsurile Structurale (SMWP) din 14 decembrie 2018, s-a obținut un mandat parțial pentru negocierea cu Parlamentul European a blocurilor tematice (BT): **1 - abordare strategică și programare, 2 - condiții de eligibilitate și cadrul de performanță** (inclusiv articolul privind obiectivele specifice ale FSE+) și **5 - management și control** din regulamentul privind dispozițiile comune (RDC), precum și a proiectului de regulament FEDR/FC.

România a apreciat elementele de compromis obținute sub Președinția Austriei considerând că prin propunerile făcute, au fost asigurate premisele pentru predictibilitatea investițiilor pe termen lung și stabilitatea finanțării pentru proiectele strategice.

De la preluarea președinției Consiliului UE de către România, discuțiile la nivel tehnic din SMWP, aferente pachetului legislativ privind Politica de Coeziune 2021 - 2027, au avansat într-un ritm alert în ceea ce privește atingerea unor variante de compromis atât pentru mai multe blocuri tematice din RDC, respectiv: **BT 3 -monitorizare, evaluare, comunicare și vizibilitate, BT 4 - sprijin financiar din partea fondurilor și BT 6 - management financiar**, cât și pentru regulamentele specifice fondurilor (FSE+, FEDR/FC și INTERREG)

Textele de compromis pentru regulamentul FSE+, BT3 și BT4 au fost prezentate pentru mandat de negociere în reuniunea COREPER din data de 3 aprilie 2019

În perioada aprilie - iunie a.c. au avut loc reuniuni săptămânale ale SMWP, pentru avansarea unor texte de compromis echilibrate pe restul blocurilor tematice rămase în discuție (respectiv 7 - domeniu de aplicare și definiții și 8 - cadrul financiar), fiind obținut acord parțial general pentru **BT 7 - domeniu de aplicare și definiții**. Pentru **BT 8 - cadrul financiar**, negocierile derivă din cele desfășurate la nivelul Cadrului Financiar Multianual.

La încheierea Președinției României, erau finalizate negocierile pentru 7 BT și regulamentele specifice fondurilor, fapt ce a favorizat demararea rapidă a dialogului cu Parlamentul European.

III.4. Susținerea finanțării infrastructurii sociale prin investiții din Fondul Social European+

În conformitate cu alocările propuse pentru Politica de Coeziune, în perioada 2021-2027 România va beneficia de o alocare totală de 30,599 miliarde euro (prețuri curente) distribuită astfel: Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) - 17,715 miliarde euro incluzând și alocarea dedicată Cooperării Teritoriale Europene (392 milioane euro), Fondul de Coeziune (FC) - 4,499 miliarde euro și Fondul Social European Plus (FSE+) - 8,385 miliarde euro având o creștere semnificativă față de 2014-2020.

Ca urmare a unei alocări semnificative aferente FSE+ la nivelul mai multor State Membre, precum și diminuării alocării dedicate FC și FEDR, începând cu anul 2018 au fost demarate o serie de discuții cu privire la posibilitatea extinderii eligibilității investițiilor FSE+ în vederea finanțării infrastructurii sociale. În special, la nivelul statelor central și est europene, se remarcă nevoi sporite de investiții integrate (atât în infrastructură cât și în servicii cu caracter social - educație, sănătate, servicii sociale) astfel încât să se asigure un standard de viață decent la nivelul tuturor comunităților, cât și incluziunea socială a celor mai defavorizate grupuri sociale.

Astfel, în data de 24 octombrie 2018 grupul țărilor de la Vișegrad (Cehia, Ungaria, Polonia, Slovacia) împreună cu Bulgaria și Croația au semnat o Declarație comună cu privire la necesitatea, printre altele, includerii infrastructurii sociale, în special a celei din sănătate și educație în sfera investițiilor FSE+.

România s-a alăturat acestui grup pe parcursul Președinției Austriece susținând prin mandatele sale ca infrastructura socială să fie inclusă în cadrul art. 14 din Regulamentul FSE+ (referitor la eligibilități) și reflectată la nivelul obiectivelor FSE+. Astfel, ar fi fost create premisele pentru posibilitatea finanțării infrastructurii sociale pentru îmbunătățirea accesului la ocupare, educație, sănătate și servicii sociale din aceeași sursă de finanțare.

De asemenea, pe parcursul mandatului României la Președinția Consiliului Uniunii Europene, dezbaterile pe această temă din cadrul Grupului de Lucru Măsurii Structurale s-au intensificat, fiind solicitată flexibilizarea eligibilității intervențiilor FSE+. În acest sens, au fost promovate mai multe Note concept pe această temă. Deși aceste inițiative s-au bucurat de susținere din partea statelor din Europa Centrală și de Est, o serie de State Membre (în special vechile state membre) au respins categoric această posibilitate conducând astfel la promovarea Regulamentului FSE+ în forma inițială propusă de COM cu privire la sfera de aplicare a FSE+.

Având în vedere cele menționate anterior, precum și:

- nevoile României pentru îmbunătățirea infrastructurii sociale și pentru promovarea unor investiții integrate în vederea asigurării accesului comunităților la servicii sociale de bază;

- discrepanța mare dintre alocarea FSE+ și cea FEDR/ FC;
- experiența precedentă privind volumul resurselor atrase de investițiile în infrastructura socială;
- eforturile precedente privind susținerea includerii infrastructurii sociale în FSE+, în special pe parcursul PresRo, precum și interesul comun din partea mai multor State Membre pe această temă, este oportună continuarea demersurilor de promovare a acestei inițiative și pe parcursul formulării poziției Parlamentului European pentru trialog. În acest context, ar fi relevant obținerea sprijinului europarlamentarilor români în vederea susținerii unei poziții comune privind asimilarea infrastructurii sociale ca obiectiv de investiție FSE+.

NOTĂ

Ref.: Estimarea gradului de absorbție la 31 decembrie 2019

În prezent, **sumele totale primite de la Comisia Europeană**, reprezentând **prefinanțări și rambursări**, aferente **programelor finanțate din FESI** (PO Infrastructura Mare, PO Competitivitate, PO Regional, PO Capacitate Administrativă, PO Asistență Tehnică, PO Capital Uman, PN Dezvoltare Rurală, PO Pescuit și Afaceri Maritime), se situează la aprox. **9,9 miliarde euro**, ceea ce înseamnă aprox. **32%** din alocarea UE aferentă acestor programe. Pentru FEAD (POAD), Comisia a rambursat 117 milioane euro.

În plus, s-au rambursat de către CE aprox. **6,9 miliarde euro** pentru **plăți directe în agricultură**. Astfel, sumele totale primite de la Comisie sunt în valoare de 16,9 miliarde euro, ceea ce conduce la o rată globală a absorbției de aprox. 40%.

Pentru programele FESI și FEAD, se estimează transmiterea efectivă la CE, până la sfârșitul anului 2019, de aplicații de plată în valoare de aprox. 1,2 miliarde euro, conform Memorandum-ului aprobat de Guvern, pe baza previziunilor autorităților de management privind declarațiile de cheltuieli ce vor fi transmise Autorității de Certificare.

Conform Regulamentului nr. 1303/2013, CE rambursează 90% din valoarea aplicațiilor de plată, restul de 10% fiind calculat la închiderea conturilor anuale. De asemenea, având în vedere procedurile de lucru ale Comisiei, precum și situațiile înregistrate anterior, se poate estima că, până la sfârșitul anului 2019, se vor primi aprox. 50% din sumele solicitate CE în lunile noiembrie - decembrie.

Astfel, **suma totală estimată a fi primită de la CE, până la sfârșitul anului 2019, este de 804 milioane euro**, astfel:

- **247 milioane euro** - valoarea aplicațiilor de plată aflate, în prezent, în procesare la nivelul CE/ACP
- **557 milioane euro** - sumele estimate a fi rambursate, aferente aplicațiilor de plată transmise în lunile noiembrie - decembrie.

Concluzie:

Având în vedere sumele angajate până în prezent **la nivelul programelor finanțate prin FESI**, precum și estimările privind aplicațiile de plată ce vor fi transmise CE până la finalul anului 2019, **rata de absorbție previzionată la 31.12.2019 va fi de aprox. 35% (10,8 miliarde euro)**.

În cazul în care sunt luate în considerare și sumele rambursate de CE din FEAD și FEAGA (plăți directe), rata de absorbție previzionată la 31.12.2019 va fi de aprox. 42% (17,8 miliarde euro).